

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5722/2025
07.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији је пуномоћник Марко Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене „Електромрежа Србије“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Софија Илић, адвокат из ..., ради исплате накнаде за стварну службеност, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2379/24 од 26.11.2024. године, у седници одржаној 07.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2379/24 од 26.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 4936/2022 од 06.02.2024. године одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде за успостављену стварну службеност проласком далековода јачине 400 кВ ТС Ниш 2 - граница Македоније, релација ТС Ниш 2 – ТС Лесковац 2, на кп.бр. ... КО ..., уписана у лн.бр. 74 у површини 3.266 м², на којој је успостављена службеност сходно уделу тужиоца од 1/1 исплати 472.355,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као и захтев тужиоца да му тужена накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2379/24 од 26.11.2024. године преиначена је првостепена пресуда, тако што је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде за успостављену стварну службеност, описану у изреци првостепене пресуде, исплати 472.355,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као и да му накнади парничне трошкове од 170.397,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, преко спорне парцеле шумског земљишта у власништву тужиоца изграђена је траса далековода електричне енергије ТС Ниш 2 – ТС Лесковац 2. После изградње далековод је пуштен у пробни рад 06.07.2009. године, а након добијања употребне дозволе надлежног органа управе од 26.09.2012. године стављен је у функцију. Изградњом далековода тржишна вредност тужиочеве парцеле умањена је за 472.355,00 динара.

Са полазиштем на наведено утврђење првостепени суд одбија постављени тужбени захтев за обавезивање тужене, као инвеститора и лица које управља преносним системом електричне енергије, на исплату спорне накнаде за конституисану стварну службеност преласка водова у смислу одредби чланова 51. и 53. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, из разлога што је од пуштања електромереже у рад 06.07.2009. године до подношења тужбе 21.09.2022. године протекао рок застарелости од десет година из члана 371. Закона о облигационим односима, у ком је тужилац могао да захтева исплату накнаде у поступку пред судом.

Другостепени суд прихвата као правилно становиште првостепеног суда да правни основ за спорно потраживање произлази из одредбе члана 53. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, али налази да рок од десет година из члана 371. Закона о облигационим односима није могао да тече пре прибављања употребне дозволе за далековод 26.09.2012. године, следом чега је истакнути приговор застарелости потраживања неоснован. Изградњом далековода умањена је тржишна вредност тужиочеве парцеле у висини износа који је утврдио вештак пољопривредне струке, па другостепени суд усваја постављени тужбени захтев за исплату накнаде у висини овако процењене вредности.

По становишту Врховног суда правилно је другостепени суд применио материјално право одлучујући о истакнутом приговору застарелости потраживања и постављеном тужбеном захтеву.

Другостепени суд је одлуку засновао на чињеницама утврђеним у првостепеном поступку, а наводима ревизије не доводи се у сумњу одлучна чињеница да је надлежно министарство решењем од 26.09.2012. године туженој одобрило употребу далековода, чији део ваздушним путем прелази преко парцеле тужиоца. По правном ставу Врховног касационог суда усвојеном на седници Грађанског одељења одржаној 23.01.2017. године правни основ спорног потраживања произлази из одредби чланова 51. и 53. Закона о основама својинскоправних односа, пошто је изградњом кабла електричне енергије са дозволом надлежног органа конституисана законска стварна службеност, за коју припада накнада са роком застарелости из члана 371. ЗОО, који тече од стављања у функцију електромереже.

Према члану 158. Закона о планирању и изградњи, у садржини која је важила у време издавања употребне дозволе („Службени гласник РС“ бр. 72/09...24/11) објекат се може користити по претходно прибављеној употребној дозволи (став 1.); употребна дозвола се издаје када се утврди да је објекат, односно да је део објекта подобан за употребу (став 4.).

Из наведених законских одредби произлази да је правилано другостепени суд као дан почетка рачунања рока застарелости узео дан када је на основу одлуке надлежног управног органа електроурежа стављена у функцију, пошто на основу изричитих законских одредби пре тог времена електроурежа није могла бити у функцији, без обзира што је испуњавала техничке услове и стављена у пробни рад.

Из изнетих разлога, на основу става 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић